

Sławomir Moździoch, Bożena Skrzydłowska

Bytom Odrzański, woj. zielonogórskie. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 19, 118-119

1985

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

wnętrza kręgu. Odkryte warstwy nie posiadają w ogóle rozłożonych szczątków organicznych w postaci próchnicy, jest to glina o zabarwieniu prawie białawym. W związku z powyższymi odkryciami w rozważaniach naszych należy uwzględnić obecność żrdełka pulsującego przy uroczysku /?/ u podstawy grodziska i będącego elementem składowym zespołu osadniczego w Będkowicach.

Materiały znajdują się w WOAŁ.

BISKUPIN, gm. Gąsawa |
woj. bydgoskie
Stanowisko 2a

patrz
epoca brązu

BOCHEN, gm. Łowicz
woj. skierniewickie
Stanowisko 13

patrz
okres wpływów rzymskich

BOLKÓW, gm. Police
woj. szczecińskie
Stanowisko 1

patrz
paleolit i mezolit

BRZEZIE, gm. Piaseczno
woj. kaliskie
Stanowisko 29

patrz
okres halastyczny

BRZEZINY-RUDCZYŻNA
woj. skierniewickie
Stanowisko 2

Muzeum Regionalne
w Brzezinach

Badania prowadził dr Henryk Wiklak. Finansował WKZ w Skierniewicach. Pierwszy sezon badań. Osada wczesnośredniowieczna /VIII-XI w./.

Stanowisko 2, wielokulturowe, położone jest w odległości ok. 2 km na północ od miasta, na wysokiej terasie prawego brzegu doliny Mroźnicy. Skarpa terasy jest w tym miejscu przecięta od strony południowej i północnej głębokimi parowami. Skarpę i parowy otula miętka zieleń liściastego lasu. Osada wczesnośredniowieczna uplasowała się na niewielkiej przestrzeni między dwoma parowami.

Odkrycia stanowiska dokonano w 1959 r. podczas badań powierzchniowych w ramach AZP. Prace ratowniczo-konserwatorskie miały charakter wstępny, a ich celem było: rozpoznanie typu śladów osadnictwa, ustalenie jego chronologii, zasięgu i stanu zachowania obiektów archeologicznych. Łącznie przebadano powierzchnię 85 m². Na obszarze tym odkryto: a/ dom nr 1, b/ palenisko nr 1 i 2, c/ jedną jamę odpadkową.

Szczególne uwagę zwraca dom nr 1, osłą dłuższą sorientowany na oś S-N, prostokątny, naziemny z paleniskiem wewnątrz, o wymiarach 3,60 x 4 m. Ściany południową, wschodnią i zachodnią tworzył szkielet konstrukcji słupowej, po którym pozostały ślady dołków posłupowych, a ścianę północną tworzyła najprawdopodobniej konstrukcja sumikowo-łatkowa, za czym przemawiają ślady spalonej belki poziomej wyznaczającej zarys tej ściany. Podłogę stanowiło klepisko udeptanej ziemi. Palenisko domowe /nr 1/ kolistę o średnicy 120 cm, usytuowane było w pobliżu narożnika południowo-wschodniego domu. Zbudowane je z niewielkich kramieni polnych. Pośrodku miało kotłownię o średnicy 30 cm, głębokości 15 cm, wyłożoną płaskimi kamieniami.

Chronologię domu i osady określają ułamki naczyń glinianych. Jedne z nich pochodzą z naczyń lepiomych ręcznie, a stylem swym odpowiadają ceramice z I okresu wczesnośredniowiecznego, drugie natomiast mają brzegi bardziej wychylone i obtaczane, i nawiązują do ceramiki z początku III okresu wczesnośredniowiecznego.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Muzeum Regionalnym w Brzezinach.

Badania powinny być kontynuowane.

BYTOM ODRZĄNSKI
woj. zielonogórskie
Stanowisko 1

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury Materialnej
Zakład Archeologii Nadodrza
we Wrocławiu

Badania prowadzili mgr Sławomir Mojdziół i mgr Beata Skrzydłowska. Finansował WKZA w Zielonej Górze. Drugi sezon badań. Grodzisko /?/ wczesnośredniowieczne /X/XI-XIII w./.

Kontynuowano prace zakładając wykop w zachodniej części stanowiska, prostopadłe do wykopu z roku 1984. Przebadano ok. 500 m². Dominował układ warstw analogiczny do stwierdzonego w pierwszym sezonie badań: warstwa orna, warstwa osadnicza, datowana ogólnie na X/XI-XIII w., całec.

Odkryto ogółem 36 obiektów, wśród których jedynie trzy zidentyfikowano jako paleniska, pozostałe to jamy o nieokreślonej funkcji. Wyjątek stanowił obiekt nr 73, który zawierał prócz ceramiki, żużle, żelazne, fragment stopionego metalu, żelazny nożyk i przecinak - niewątpliwie ślady działalności produkcyjnej. Potwierdził się i jeszcze wyraźniej zarysował podział osiedla na część produkcyjną i mieszkalną.

Ceramika, w ilości 5.974 fragmentów, w tym 559 ułamków brzegów i 282 ułamków don naczyń, stanowi materiał chronologicznie jednorodny mieszczący się w przedziale czasowym od końca X po połowę XIII wieku. Znalezione również kilkadziesiąt fragmentów ceramiki późnośredniowiecznej oraz 68 ułamków ceramiki kultury łuszyckiej.

Odkryto 66 zabytków specjalnych, w tym 47 przedmiotów żelaznych. Ciekawsze z nich to: oktagonalna głowica miecza zbliżona do wydzielonego przez Głogka typu I₂, kawałki drutów brązowych, kabłączek z brązu, 9 noży, krzesiwo, grot strzały łuku, przecinak, fragment prawnicy glinianej.

Znalezione 178 żużli żelaznych, co potwierdza domysł o funkcjonowaniu produkcji hutniczej na terenie osiedla.

Materiał zabytkowy oraz dokumentacja prac są przechowywane w Zakładzie Archeologii Nadodrza IHKM PAN we Wrocławiu.

CHAŁAWY, gm. Brodnica
woj. poznańskie
Stanowisko 15

patrz
neolit

CHMIELNO
woj. gdańskie
Stanowisko 1

Muzeum Archeologiczne
w Gdańsku

Badania prowadziła dr Barbara Lepówna /IHKM PAN/. Konsultantem był doc. dr hab. Władysław Łosiński. Finansowało Muzeum Archeologiczne w Gdańsku. Ósmy sezon badań. Grodzisko wczesnośredniowieczne.

Po rocznej przerwie kontynuowano prace w wykopie III-a. Eksplorowana część wykopu była usytuowana na zachodnim skłonie rozsypana wału. Końiec wykopu /na przestrzeni około 2 m/ wchodził w fosę. W obrębie badanego odcinka /3 x 14 m/ zebrano kolejnie nawarstwienia do głębokości 3 m w jego części środkowej oraz 4 m w fosie, osiągając całec. Rok 1985 jest ósmym sezonem badań i zarazem ostatnim pierwszym etapu zaplanowanych prac.

Najważniejsze wyniki: przebadano przedpole wału i wyeksplorowano do dna fosę.

- a. ustalono szerokość przedpola wału na 7-8 m. Zachowało się ono do wysokości 1,5 m. Stopa fundamentowa opierała się na zwalowych glinach całca. Górna część wzniesiono z gliny i grubego żwiru, wzmacniając potężnymi bierwionami, zachowanymi na długości od 2,5 do 5,5 m;
- b. fośa sięgała do głębokości 3,70 m. Drobne kamienie wyznaczają różne zmieniające się poziomy dna. Ekscentryczne odchylenie fośy od linii wału sugeruje, iż jako fośę wykorzystano płytki jar, wyłobiony przez wodę wypływającą ze źródła. Badanie osadów w toka.

CZEKANÓW
woj. siedleckie
Stanowisko III

Państwowe Muzeum Archeologiczne
w Warszawie

Badania prowadziła mgr Barbara Zawadzka-Antosik. Finansowało PMA w Warszawie. Czternasty sezon badań. Osady z X-XI, XII-XIII w. oraz kultury trzcinieckiej.